

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФИЗИЧКИ ФАКУЛТЕТ
UNIVERSITY OF BELGRADE FACULTY OF PHYSICS

Студентски трг 12, 11000 Београд, П.П. 44, Тел: 011-7158-151, Факс: 011-3282-619
Studentski trg 12, 11000 Belgrade, Serbia, POB 44, Tel: +381-11-7158-151, Fax: +381-11-3282-619
www.ff.bg.ac.rs e-mail: dekanat@ff.bg.ac.rs

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗБОР У ЗВАЊА НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Наставно-научно веће Одсека за физику и метеорологију Природно-математичког факултета донело је 1984. године стручне критеријуме за избор у звање наставника. Критеријуми су, уз остале одредбе прописане законом, давали минималне услове за изборе у наставничка звања. Више од две деценије дуга примена тих критеријума је позитивно утицала на квалитет наставног кадра. У међувремену је уочено да је знатно порастао број публикација по истраживачу и код нас и у свету и да квалитет научних радова није прецизно одређен критеријумима, тако да је њихова примена постала недовољно селективна. Осим тога, критеријуми су често примењивани као довољан, а не само као неопходан услов, како је првобитно замишљено. Све ово је указало на неопходност прилагођавања критеријума садашњим потребама. Намена правилника је да дефинише минималне стандарде квалитета за одређена звања, док је избор међу кандидатима који задовољавају ове стандарде искључиво у надлежности комисије за избор наставника Наставно-научног већа.

Правилник подлеже измени једном у пет година уз неопходна усаглашавања са евентуалним променама у Закону о високом образовању. Пошто је при вредновању наставног и научног рада немогуће квантитативно одредити све елементе, Правилник садржи општи део и квантитативни део који даје минималне потребне услове.

ОПШТИ УСЛОВИ

За избор у звања наставни и научни рад треба вредновати на основу следећих критеријума.

1) Наставни рад. Обим и квалитет наставног рада се процењује кроз интерну и екстерну евалуацију рада кандидата са студентима (оцене студената), допринос унапређењу, осавремењивању и ефикасности наставе кроз постављање нових експерименталних вежби, израду збирки задатака, практикума и уџбеника, руковођење дипломским радовима (на четвртој години студија по старим програмима или на мастер години нових програма студија). За избор у професорска звања неопходно је да кандидат напише уџбеник из физике, односно метеорологије (ово укључује објављени уџбеник, или рецензирана скрипта или практикум или рецензирани превод уџбеника по препоруци Наставно-научног већа), или монографију, или ревијални рад у неком од водећих светских часописа са импакт фактором већим од 1.

Изузетно истакнути истраживачи могу се бирати у наставна звања и са мањим наставним искуством него што је предвиђено претходним одредбама, ако имају најмање двоструко већи број радова него што се потребним условима Правилника захтева за одговарајуће звање, као и монографију или поглавља у монографијама или ревијалне радове.

2) Научни рад. Обим и квалитет научног рада се вреднује актуелношћу и значајем научне области, бројем научних радова објављених у часописима и зборницима са конференција, квалитетом часописа у којима су објављени, цитираношћу, признатим и реализованим патентима, међународном научном сарадњом, учешћем на домаћим и међународним научним конференцијама и семинарима, учешћем у издавању и рецензирању за међународне часописе. Пре сваког избора у наставничко звање, кандидат је дужан да одржи колоквијум о

најважнијим резултатима свог истраживачког рада. За професорска звања је неопходна способност за самосталан рад и развој научне проблематике.

У Правилнику се рачунају искључиво научни радови објављени у водећим међународним часописима, тј. часописима чији је импакт фактор већи од 1, осим за научне области метеорологија и настава физике, где се рачунају часописи са импакт фактором већим од 0.5, најмање у једној од пет година најближих години објављивања рада, или у најближој години за коју постоји овај податак. За радове и цитате релевантни су подаци из цитатне базе *Web of Science* (издавача Thomson Reuters Scientific Inc, Филадельфија, САД) или *Scopus* (Elsevier, Холандија). Аутоцитати и цитати коаутора се не рачунају. Реализовани или међународно признати патенти могу заменити до 20% радова захтеваних за избор у одређено звање, рачунајући један патент као еквивалент једном раду.

ПОТРЕБНИ УСЛОВИ

1) Сарадник у настави: студент мастер студија са просечном оценом најмање 8. Подлеже реизбору после једне године.

2) Асистент: студент докторских студија са просечном оценом најмање 8, који је објавио бар 1 рад у водећем међународном часопису. Подлеже реизбору после 3 године, уз услов да је у претходном изборном периоду објавио најмање још 1 рад, и поставио или унапредио најмање једну експерименталну вежбу, односно осавременио рачунске вежбе и увео нове задатаке.

3) Доцент: У ово звање може се бирати доктор наука са најмање 6 радова објављених у водећим међународним часописима из физике, односно метеорологије, уз позитивну оцену претходне наставне активности. Подлеже поновном избору после 5 година. Може бити реизабран ако је у претходном периоду објавио најмање 2 рада у водећим међународним часописима, а успешност наставне активности у протеклом периоду верификовао руковођењем бар једним дипломским радом, или објавио уџбеник или рецензирани помоћни уџбеник (практикум, скрипта или збирку задатака) или је увео нову експерименталну вежбу или курс (одобрен од Наставно-научног већа Факултета).

4) Ванредни професор: У ово звање може се бирати кандидат који је бар један изборни период провео у звању доцента, руководио израдом бар једног дипломског рада и има објављен уџбеник или монографију или рецензирана скрипта. За избор после два изборна периода у звању доцента потребно је да је објавио најмање 12 радова у водећим међународним часописима из физике, односно метеорологије, и да је цитиран најмање 20 пута. Уколико се бира после првог изборног периода у нижем звању неопходно је да је објавио најмање 18 радова, а може и мање (али не мање од 12), ако је њихов укупни импакт фактор бар 36 или је бар 40 пута цитиран. Подлеже поновном избору после 5 година, ако је у претходном периоду објавио најмање 2 рада у водећим међународним часописима, а успешност наставне активности у протеклом периоду верификовао руковођењем бар једним дипломским радом, или објавио уџбеник или рецензирани помоћни уџбеник (практикум, скрипта или збирку задатака) или је увео нову експерименталну вежбу.

5) Редовни професор: У ово звање, које не подлеже реизбору, може се бирати кандидат који је претходно провео у звању ванредни професор бар један изборни период, који је руководио бар једним докторским радом, и који је стекао међународни углед у својој области, што значи више предавања по позиву на међународним конференцијама и бројне цитате. Ако је претходно провео бар два изборна периода у звању ванредног професора неопходно је да је објавио 18 радова у водећим међународним часописима из физике, односно метеорологије, и

да је бар 50 пута цитиран. За избор после једног изборног периода у звању ванредног професора потребно је да је објавио бар 27 радова и да је бар 50 пута цитиран, а може и мање, али не мање од 18, ако им је укупни импакт фактор бар 54 или је цитиран бар 80 пута.

б) Научна звања: предлагање за изборе у научна звања се врши у складу са правилником Министарства науке. Исти правилник се примењује за оцену научног рада при изборима у наставничка звања на другим институцијама, када се тражи сагласност Физичког факултета.

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Правилник се примењује на изборе започете након усвајања правилника. За наставнике Физичког факултета са стажом већим од 30 година (у тренутку изгласавања правилника) примењују се претходно важећи правилници. За сараднике затечене у звању ванредног професора, за напредовање се уместо руковођења изразом докторског рада, може признати и руковођење изразом магистарског рада. За сараднике затечене у звању асистента се у погледу трајања изборног периода до наредног избора примењују одредбе закона по ком је изабран, уз важење прелазних одредби Закона о високом образовању.

Београд, 26. октобар 2011.

ДЕКАН ФИЗИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
Проф. др Љубиша Зековић

ВРЕДНОВАЊА КОЛАБОРАЦИЈСКИХ РАДОВА ПРИ ИЗБОРУ У ЗВАЊА НА ФИЗИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

(Усвојено на седници Наставно-научног већа одржаној
23. новембра 2011. године, као додаток Правилнику за избор у звања)

Велики број колаборацијских радова, праћен дугачким листама потписника, које се при томе унапред одређују, отворио је питање стварног доприноса појединих потписника у овим радовима. Како је ово питање значајно за оцену квалитета рада истраживача при изборима у звања и код пријаве доктората, направљен је покушај да се сагледају чињенице и поступци који могу допринети објективном вредновању појединачних доприноса и њиховом поређењу са истраживачким радом у другим областима физике.

Због специфичности колаборацијског рада, као и неопходности да се тај рад и учешће истраживача из Србије на истраживачким пројектима у ЦЕРНу регулишу, формирана је државна Комисија за сарадњу са ЦЕРНОм. Уз обезбеђивање организованог институционалног приступа, један од задатака ове Комисије је такође и верификација и контрола рада истраживача из Србије у оквиру међународних пројеката у ЦЕРНу.

1. Ауторство на раду

Пре публикавања рада у часопису, свака колаборација по сопственим правилима даје истраживачке, програмерске или техничке задатке појединцима, тимовима или групама тимова. Одређени ниво техничких активности је обавезан, али не може да се сматра релевантним за напредовања.

Резултати истраживачких активности се приказују у облику *извештаја*, чије техничко име (public note, internal note, итд.) и степен јавности зависи од колаборације. Такође, поједини истраживачи, посебно млади, имају задатак *излагања* својих и резултата својих тимова на

колаборацијским састанцима, видео конференцијама и сл. Коначно, колаборација овлашћује појединце да *представљају* колаборацију на разним конференцијама. Ове три активности (извештаји, излагања и представљање) везане су искључиво за ауторе појединих истраживачких резултата, и претходе публикавању колаборацијских радова (са комплетним листама потписника) у часописима.

Закључак је да је ауторство у ужем смислу, *директно ауторство*, праћено бар једном од ове три активности, те се ауторство на извештају, излагање или представљање може сматрати доказом директног ауторства на колаборацијском раду у часопису. Такви колаборацијски радови ће бити називани *изабрани* (?) колаборацијски радови кандидата.

2. Поступак процене доприноса

Да би се покренуо избор у звање, што по правилима Физичког факултета ради Катедра, потребно је да кандидат достави заједно са уобичајеним подацима (међу којима је списак научних радова), такође и списак изабраних колаборацијских радова, при чему је за сваки од ових радова тачно и потпуно наведена свака од поменутих три активности којим се показује директно ауторство. (тј. одговарајући траг у службеној бази података ЦЕРНа).

На основу овога, а у складу са правилима Физичког факултета, Катедра одлучује о покретању поступка за избор у звање, а Наставно-научно веће коначно даје препоруку декану о расписивању конкурса и Комисији за писање извештаја о кандидатима пријављеним на конкурс (Комисија). Истовремено се Државној комисији шаље захтев за мишљење о испуњености услова за избор кандидата. Мишљење ове комисије о свим кандидатима који имају колаборацијске радове ће бити узето у обзир при састављању извештаја Комисије.

Београд, 23. новембар 2011.

ДЕКАН ФИЗИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
Проф. др Љубиша Зековић